

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. xx. Q[uod] p[ro]uidencia reru[m] natura[m] non perimit: neq[ue] series
rerum imutat p[ro]uidencia[m]: & q[uod] liberu[m] arbitriu[m] manet
cu[m] p[ro]uidencia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

manuum ei⁹ annúciat firmamentum. Nec mirū cum & aues / & alia plurima institutione dei: & nature beneficio quedam futura signis preueniunt. ¶ Si igitur celestia signa sūt rerum que proculdubio venturae sunt necessario: cum eas immutabilis dispositio ordinauerit: quid prohibet ea que celestium prenunciatur iudicio sciri ab homine & homini inuicem iudicari? Signa siquidem hominibus data sunt ad eruditionem: non illis qui celestium conscii secretorum nullis indigent signis.

¶ Quidētia rerū naturā non perimit: neq; series rerū imutat prouidentiam. & q̄ liberum arbitrium manet cum prouidētia.

Capitulum. XX.

Robabilia quidē sunt hec que proponunt: sed tamen nemini venenum hic sub melle latet. Fatalem etenim quandam necessitatē rebus imponunt sub pretextu humilitatis & reuerentie dei: timentes ne forte ipsi

eracuetur dispositio nisi rerum euentus necessitas comitetur. Preterea priuilegium diuine maiestatis irumpunt scientiam vendicantes que tempora preuideant & momenta que filii testimonio: patris reseruaata sunt potestati. A deo quidem: ut abscondita sint ab oculis eorum: quibus dei filius quecumq; a patre audierat patefecit. Deinde mentes hominū timore elationis extollunt: aut desperationis pusillanimitate prosternunt: dū vel vitam diuturnam: aut mundi prospera deitiendis promittunt: vel econtra imminetia fata aut seculi aduersa minantur erigēdis. Certe superiorem timoris / vel inferiorem spei molam quibus fidelis anima in area mūdi tenetur tollere prohibētur. Tolunt tamen tam in suam & clientele sue perniciem: q̄ in cōtumentiam prohibentis. ¶ Verum sicut series rerum dei prouidentiam non immutat: sic & eterna dispositio / rerum naturam nō perimit. Neq; enim homo non peccare non poterat: quia eum deus prenouerat peccaturum: aut quia ille non peccare poterat / eū peccaturum dominus ignorabat. Neq; nō mori posse nesciebat eo q̄ erat peccati merito moriturus: neq; eum mori necesse erat quoniam hoc dominus presciebat. Factus est igitur quodāmodo immortalis proculdubio moriturus: & mortem culpa attulit quam nature conditio non inuexit. Esetq; ab ea immortalitate qua non mori poterat in eam qua mori non posset transferendus: nisi culpa inobedientie precisa iustitie semita / tate glorie aditum pro tempore preclusisset. Itaq; peccare & non peccare potuit: mera peditus libertate arbitrii: qui nulla dispositiois

Nota q̄ mala
comittat diuina
nantes.
Actus. xj.

violentia/nullo factorum impulsu/nullo conditionis stimulo/nullo adhuc nature defectu vrgebatur ad culpam que indubitata parens pene hominem sponte lapsum impegit in mortem/verum quia in iniustitia frena laxauit arbitrii: sic in ea oppressus & obrutus iacet: vt iusto dei iudicio: quia tunc noluit abstinere a peccato cum potuit: modo nequeat abstinere cum velit. In eo tamen solo adhuc ei liberū viget arbitrium: vt sibi ad opus iniquitatis sufficiat: & si ad bonum non nisi a gratia preuentus & adiutus assurgat. Sic iustitiam per se deserens: traductus est in regnum peccati et mortis: vt iugo seruitutis pressus: necessitati delinquēdi et moriendi subiaceat quibus hoc non factorum series: sed p̄uaricationis meritū introduceat. Alioq̄n hoīez nulla iusticia p̄denabit: cū culpa nō in eū: sed in ipsi⁹ retorq̄at̄ auctore. Possibilia itaq̄ sūt q̄ nūq̄ futura sūt: q̄ si q̄a nō erūt euenire nō possēt/ nequaq̄ possibilia dicerēt. Nauale sigdē bellū fieri: itēq̄ nō fieri possibile est: alterū tñ precise & determinate verū est & p̄scitū.

CAn possint a deo sciri que nō sciuntur: & q̄ rerū mutabilitas ei nequaq̄ est infligenda: & q̄ idem scientia/prescientia/dispositio/prouidētia/predestinatio: et q̄ vera infinita sunt: vt numerus eorum non queat augeri vel minui: et q̄ prouidētia nullam necessitatem rebus inducit.

hoīes quare
moziantur.

Capitulum. XXI.

Sed ecce iam alterius difficultatis succrescunt cornua et quocūq̄ me vertam errore videor inuolut⁹. Si enī que non sunt nec erunt esse possunt: profecto & deus potest scire quod non scit: aut eo ignorante potest aliquid euenire. Bellū nāq̄ nauale quod nō erit: sicut & geri/sic & a gerentib⁹ sciri potest. Si ergo deus potest scire quod non scit/ potest utiq̄ et non scire qd̄ sit/ eo q̄ cōtraiacentiū simul nulla possit esse scientia: cū alterum eorū semper eo q̄ veritatis substantia careat sit obnoxiiū falsitati. Porro mendaciorū nulla scientia est. Quomodo ergo scientia imutabilis est: cui decessus rerum potest fieri & accessus que potest ignorare qd̄ scit/ aut scire qd̄ nescit? Q̄ si eam variabilem esse recipim⁹ iacobo reclamante iam apud eam est variatio/ & vicissitudinis obumbratio/ & p̄ter luminum esse desistit: si elabitur qd̄ prenouit. **C**Hoc equidem nec gentiliū error circa sua nō tam numina q̄ demonia dignabatur admittere: qui stigiam paludem diis peruiam esse negabant: dicentes eā oībus venerandā/ & vsq̄: quaq̄ illicitā a celestibus preteriri. Mentēs nāq̄ celestiuū obliuio nō cōtingit. Nūquid ergo fides recipiet qd̄ de deo vel ipsa p̄fidia abhorret? Cōs

Stigla. Pal⁹